

234.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging van de Lager-
onderwijswet 1920.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat vele leden zich in het algemeen met dit wetsontwerp kunnen vereenigen.

Hij moge er op wijzen, dat zijn in de vergadering der Tweede Kamer van 18 Maart ll. gedane toezegging van verbetering der regeling van het ziekteverlof der onderwijzers reeds door het Koninklijk besluit van 24 April 1937 (*Staatsblad* n°. 362) is ingelost.

Artikel I. Voor de bezwaren, door eenige leden ingebracht tegen de voorgestelde aanvulling van artikel 2 der Lager-onderwijswet, maar door andere leden bestreden, acht ook de ondergeteekende geen voldoende reden aanwezig. Dat het onderwijs in een in levend gebruik zijnde streektaal, met name het Friesch, onnoodig en zonder practisch nut zou zijn, wordt weersproken door het reeds jaren tot uiting gekomen verlangen, dat de mogelijkheid van dergelijk onderwijs zou worden geopend. De wensch om te bereiken, dat, wie het Friesch spreekt, het ook zal kunnen schrijven, en om ook de vrij uitgebreide Friesche literatuur voor velen meer toegankelijk te maken, mag zeker niet te licht worden aangeslagen. Er behoeft geen vrees te bestaan, dat het onderwijs in het algemeen er onder zal lijden, als een streektaal onderwezen wordt. Men bedenke voorts, dat het Nederlandsch de voertaal voor het onderwijs blijft.

Het gewijzigde vierde lid van artikel 2 brengt niet een aanvulling van de vakken vaderlandsche geschiedenis en kennis der natuur, zooals blijkt uit een vergelijking met het thans geldende derde lid, dat slechts een vereenvoudiging van redactie heeft ondergaan.

Artikel IV. Inderdaad vallen onder deze bepaling alle kinderen, die met inachtneming van artikel 11 der Lager-onderwijswet tot de school zijn toegelaten. Het zijn dus ook de kinderen, jonger dan zeven jaar, die, eenmaal op de school als leerling geplaatst, ingevolge artikel 5 der Leerplichtwet die school geregeld moeten bezoeken.

Artikel VII. Het is den ondergeteekende niet duidelijk, op grond waarvan sommige leden het gevaar duchtten, dat de oudercommissies als gevolg van de nieuwe bepalingen zich meer bevoegdheden zullen gaan aanmatigen, dan haar toekomen. Haar bevoegdheden zijn ten deele in de wet omschreven en zullen verder in den algemeenen maatregel van bestuur worden geregeld. Het zich toeëigenen van bevoegdheden is dus uitgesloten. De geuite vrees kan dan ook geen reden zijn om instemming te onthouden aan het voorschrift, dat bedoelt te verzekeren, dat voortaan inderdaad aan elke openbare school een oudercommissie verbonden zal zijn.

Dat de instelling van een ouderraad overbodig en ongewenscht zou zijn, omdat de gemeenschappelijke belangen van

de openbare scholen — zoo de Overheid tekort mocht schieten — beter door bemiddeling van de organisaties van onderwijzend personeel worden behartigd, is een opvatting, die de ondergeteekende niet gaarne zou onderschrijven.

Artikel XI. Aan den wensch, door eenige leden geuit, om het begrip „werkelijk schoolgaand” te interpreteren als omschreven is in het bij het gewijzigd wetsontwerp (stuk n°. 7) voorgestelde zesde lid van artikel 28 der Lager-onderwijswet, kan bezwaarlijk worden voldaan, omdat dit voorstel uitging van het begrip „ingeschreven leerlingen”. Door het vervallen van dit voorstel zal ook voortaan dus de toepassing van dat zesde lid aan de jurisprudentie overgelaten blijven.

Artikel XX. Ook de ondergeteekende verwacht, dat na de inwerkingtreding van de nieuwe artikelen 55bis, 55ter en 101 de incidenteele vaststelling van den grondslag voor de berekening van de instandhoudingskosten, gelijk die nu in de artikelen 55quater en 101ter is mogelijk gemaakt, in minder gevallen zal behoeven te geschieden, dan onder de werking van artikel 7 der wet van 4 Augustus 1933 (*Staatsblad* n°. 414) het geval was. Het ligt intusschen in de rede, dat de ondergeteekende niet bij voorbaat een uitspraak kan doen, hoe in de toekomst de toepassing van de nieuwe bepalingen zal zijn.

Artikel XXVIII. In het voorgestelde gewijzigde artikel 82 der Lager-onderwijswet is sprake van „overeenkomstige toepassing” van de artikelen 77 tot en met 81. Reeds in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer heeft de ondergeteekende er op gewezen, dat deze toepasselijkverklaring niet verder gaat dan tot die bepalingen, welke krachtens haar aard ook bij aanvragen om aanschaffing van schoolmeubelen enz. kunnen gelden. Gelijk aldaar kan hij dus ook hier verklaren dat, aangezien de jurisprudentie de overlegging van een verklaring inzake storting van een waarborgsom in dergelijke gevallen wettelijk niet verplicht acht, artikel 79 en artikel 80, eerste lid, in dit verband vanzelf buiten aanmerking blijven.

Artikel XXXIII. Mocht op den duur blijken, dat het aanbeveling verdient, in artikel 92 een termijn te bepalen, binnen welken de Commissie van Beroep haar beslissing moet nemen, dan zal daarin bij een volgende wetswijziging kunnen worden voorzien.

Artikel XXXVI. Zooals reeds in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer is medegedeeld, zou de ondergeteekende het geen verbetering achten om bij de telling der leerlingen de scholen voor gewoon en die voor uitgebreid lager onderwijs dooreen te mengen.

Hij kan zich niet vereenigen met de opvatting, dat het bij de regeling van de vergoeding voor vakonderwijzers aan bijzondere scholen, vervat in artikel 101 bis, eenvoudiger ware geweest te bepalen, dat de gemeente, indien zij ten behoeve van een of meer openbare scholen vakonderwijzers heeft aangesteld, aan de besturen van bijzondere scholen, die eveneens vakonderwijzers hebben benoemd, een bedrag per onderwijzer vergoedt overeenkomstig de salarisregeling, welke zij voor haar vakonderwijzers heeft vastgesteld. Een dergelijke bepaling zou alleen kunnen werken, wanneer de bijzondere school een regeling van haar vakonderwijs had, welke geheel gelijk was aan die van de openbare school. Dit ware echter een gebondenheid, die niet kan worden geveerd.

Artikel XLIX. De opmerking is juist, dat na het vervallen van het oorspronkelijk voorstel om het zevende lid van artikel 28 der Lager-onderwijswet te wijzigen, ook het woord „zevende” in de overgangsbepaling had behooren te zijn teruggenomen.

Naar de meening van den ondergeteekende zijn de overgangsbepalingen, dat het gewijzigde zesde lid van artikel 28 met ingang van 1 Januari 1938 in werking treedt, en dat telling van leerlingen naar de voorschriften, vóór dien datum geldende, van

kracht blijft, voldoende duidelijk. De bepaling beteekent, dat het aantal verplichte onderwijzers in 1938 nog bepaald wordt volgens het gemiddelde van het aantal leerlingen op de vier teldata in 1937; en dat de drie nieuwe teldata eerst in 1938 voor het jaar 1939 zullen gelden. Dat met drie teldata van 1937 rekening zou moeten worden gehouden, blijkt reeds daarom onjuist, omdat de vóór 1 Januari 1937 „geldende voorschriften” de nieuwe datums 16 Januari en 16 Mei niet kennen.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,*
J. R. SLOTEMAKER DE BRUINE.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Kamer haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 8sten Mei 1937.

DE JONG.
VAN ASCH VAN WIJCK.
WERKER.
OSSENDORP.
DE ZEEUW.